

Spis treści

Od Redaktora	XV
Wykaz skrótów	XVII
Bibliografia	XXI
 Część I. Państwo w prawie międzynarodowym	
Rozdział I. Kategoria neutralności państw wobec współczesnych regulacji prawnych. <i>Desuetudo</i> czy rewaloryzacja? (Stefan Marek Grochalski)	3
§ 1. System prawa międzynarodowego – podstawowe cechy. Zamiast wprowadzenia	3
§ 2. <i>Desuetudo</i> i neutralność – kontekst historyczny	5
§ 3. <i>Desuetudo</i> , neutralność – potencjalne styczne w kontekście prawa międzynarodowego	6
§ 4. Neutralność, <i>desuetudo</i> – współczesne możliwe wymiary	8
§ 5. Zakończenie	13
 Rozdział II. Podstawy i skutki prawne uznania Jerozolimy za stolicę Izraela przez Stany Zjednoczone (Vita Czepek)	15
§ 1. Wprowadzenie	15
§ 2. Siedziba misji dyplomatycznej w świetle prawa dyplomatycznego i w praktyce	15
§ 3. Podstawy prawne uznania Jerozolimy za stolicę Izraela przez USA .	17
§ 4. Skutki prawne uznania Jerozolimy za stolicę Izraela przez USA	20
§ 5. Zakończenie	24
 Rozdział III. Status zbrojnych aktorów niepaństwowych w prawie międzynarodowym – uwagi wstępne (Agata Kleczkowska)	25
§ 1. Wprowadzenie	25
§ 2. Terminologia i definicja	26
§ 3. Zbrojni aktorzy niepaństwowi a prawo międzynarodowe	29
§ 4. Odpowiedzialność zbrojnych aktorów niepaństwowych	33
§ 5. Zakończenie	35
 Rozdział IV. Stanowisko społeczności międzynarodowej wobec aneksji przez Indie portugalskiego Estado da Índia (Rafał Soroczyński)	37
§ 1. Wprowadzenie	37

§ 2. Status prawny terytorium Estado da Índia oraz jego aneksja przez Republikę Indii	38
§ 3. Stanowiska Indii, Portugalii oraz społeczności międzynarodowej wobec aneksji Estado da Índia	42
I. Stanowisko Indii	42
II. Stanowisko Portugalii	45
III. Stanowisko społeczności międzynarodowej	46
§ 4. Zakończenie	50
 Rozdział V. Status Sealandii w prawie międzynarodowym	
(Bartosz Ziemblicki)	53
§ 1. Wprowadzenie	53
§ 2. Sealandia w orzecznictwie sądowym	54
I. <i>Regina v. Bates</i>	54
II. <i>In re Duchy of Sealand</i>	54
§ 3. Status Sealandii w poglądach przedstawicieli doktryny	55
I. Terytorium	56
II. Ludność	61
III. Władza najwyższa	62
IV. Utrzymywanie relacji z innymi państwami	63
V. Uznanie Sealandii na arenie międzynarodowej	65
VI. Zakładanie państw przez jednostki	67
§ 4. Zakończenie	70
 Część II. Unia Europejska i inne organizacje międzynarodowe	
 Rozdział I. Stosunki UE – Japonia. Umowy i ich tworzenie (perspektywa europejska) (Jerzy Menkes)	
§ 1. Wprowadzenie	75
§ 2. Kto jest kto, czyli (gospodarcza) waga stron i umów	77
§ 3. Umowy – kontekst międzynarodowy	78
I. Paradygmat stosunków międzynarodowych – sprzężenie zwrotne z USA	78
II. Komponenty Zachodu – państwa z regionów Europy i Azji	80
III. Most pacyficzny Europa – Azja	81
§ 4. Umowy – kontekst prawny	83
I. RTA	84
II. Regionalizm	84
A. Pojęcie i proces	84
B. Ramy prawne regionalizmu	88
C. RTA – PTA (<i>Preferential Trade Arrangement</i>)	89

III. EPA, IPA – charakterystyka ogólna	91
IV. Negocjacje	97
§ 5. Zakończenie	100
Rozdział II. Czynne prawo legacji Unii Europejskiej (Adriana Kalicka-Mikołajczyk)	
§ 1. Wprowadzenie	103
§ 2. Prawo legacji Unii Europejskiej – zagadnienia ogólne	104
§ 3. Europejska Służba Działań Zewnętrznych	106
§ 4. Delegatury Unii Europejskiej	108
§ 5. Zakończenie	114
Rozdział III. Korytarze humanitarne/PSPW jako bezpieczny kanał dostępu do UE. Abstrakcja czy mniejsze zło? (Magdalena Półtorak)	
§ 1. Wprowadzenie	115
§ 2. Zalety i zagrożenia związane ze stosowaniem korytarzy humanitarnych/PSPW	116
§ 3. Korytarze humanitarne/PSPW w dotychczasowej praktyce państw członkowskich UE – zarys rozwiązań włoskich i polskich	118
§ 4. Kanada wzorem dla UE?	123
§ 5. Zakończenie	125
Rozdział IV. Odstępstwa od wymogu posiadania wizy przy wjeździe obywateli Unii Europejskiej na terytorium Republiki Białorusi (Yana Maksimowicz)	
§ 1. Wprowadzenie	129
§ 2. Polska w strefie Schengen	129
§ 3. Polityka wizowa Unii Europejskiej wobec Republiki Białorusi	132
§ 4. Zakończenie	136
Rozdział V. Zawieszenie uprawnień państwa członkowskiego w świetle postanowień statutowych organizacji międzynarodowych (Sabina Kubas)	
§ 1. Wprowadzenie	137
§ 2. Geneza powstania organizacji międzynarodowych	138
§ 3. Zawieszenie państw członkowskich w ich uprawnieniach	143
§ 4. Zakończenie	147
Rozdział VI. Zawiadomienie o naruszeniu wytycznych OECD dla przedsiębiorstw wielonarodowych – uzupełnienie mechanizmów sądowych czy nieefektywne uregulowania <i>soft law</i>? (Łukasz Dawid Dąbrowski)	
§ 1. Wprowadzenie	149
§ 2. Ogólna charakterystyka wytycznych OECD	150

§ 3. Procedura rozpatrywania zawiadomień	153
§ 4. Praktyka rozpatrywania spraw przez KrPK	154
§ 5. Zakończenie	159
Rozdział VII. Transgraniczny obiekt ochrony Światowego	
Dziedzictwa UNESCO Puszcza Białowieska w prawie i praktyce	
(Wioleta Hryniewicka-Filipkowska)	161
§ 1. Wprowadzenie	161
§ 2. Puszcza Białowieska – transgraniczny obiekt światowego dziedzictwa UNESCO	162
§ 3. Regulacje prawne UNESCO w zakresie ochrony Puszczy Białowieskiej	166
§ 4. Praktyka UNESCO w zakresie ochrony Puszczy Białowieskiej	168
§ 5. Zakończenie	173
Część III. Jednostka i prawa człowieka w prawie międzynarodowym	
Rozdział I. Zaufanie jednostki do prawa międzynarodowego publicznego – garść uwag na przykładzie wybranych instytucji współczesnego prawa narodów (Brygida Kuźniak, Milena Ingelevič-Citak)	
§ 1. Wprowadzenie	177
§ 2. Prawo międzynarodowe publiczne jako prawo traktatów zawieranych przez państwa	179
§ 3. Prawo międzynarodowe publiczne jako <i>living instrument</i> wykorzystywany na rzecz <i>non-state actors</i>	180
I. Skarga indywidualna	181
II. Koncepcja odpowiedzialności za ochronę	184
§ 4. Zakończenie	190
Rozdział II. Prawo do (odpowiedniej) żywności w prawie międzynarodowym publicznym (Tomasz Srogosz)	
§ 1. Wprowadzenie	193
§ 2. Bezpieczeństwo żywnościowe a bezpieczeństwo żywności	195
§ 3. Żywność a odżywianie	196
§ 4. Źródła	198
§ 5. Treść	203
Rozdział III. Koszty procesu jako ograniczenie prawa do sądu: teoria a praktyka (Magdalena Matusiak-Frącczak)	
§ 1. Wprowadzenie	207
§ 2. Standard Europejskiej Konwencji Praw Człowieka	208
§ 3. Polskie prawo i praktyka orzecznicza	211
§ 4. Zakończenie	217

, Rozdział IV. Prawo do rozwoju w dobie globalizacji – od idei do nowego standardu w obszarze praw człowieka (<i>Marta Pietras-Eichberger</i>)	219
§ 1. Wprowadzenie	219
§ 2. Geneza prawa do rozwoju	220
§ 3. Charakter prawa do rozwoju	222
§ 4. Prawo do rozwoju w ujęciu afrykańskim	224
§ 5. Rola prawa do rozwoju w niwelowaniu negatywnych skutków globalizacji	226
§ 6. Zakończenie	228
Rozdział V. Status uchodźcy a inne formy ochrony międzynarodowej, europejskiej i krajowej (<i>Paulina Wilczyńska</i>)	231
Rozdział VI. Mniejszości narodowe na Litwie. Charakterystyka i problematyka definicji (<i>Rita Tamašunienė</i>)	243
§ 1. Wprowadzenie	243
§ 2. Nowe standardy ochrony praw mniejszości narodowych i decyzje podejmowane przez Litwę w procesie wykonywania zobowiązań międzynarodowych w latach 1918–1940	244
§ 3. Prawa mniejszości narodowych jako powszechne prawa człowieka w międzynarodowych aktach prawnych po drugiej wojnie światowej	250
§ 4. Polityka dotycząca mniejszości narodowych Litwy od 1989 r. Spójność międzynarodowych i narodowych aktów prawnych	253
§ 5. Zakończenie	266
Rozdział VII. Działalność Straży Granicznej w zakresie zwalczania nielegalnej migracji (<i>Mateusz H. Ziemblicki</i>)	267
§ 1. Wprowadzenie	267
§ 2. Straż Graniczna jako kluczowa formacja stojąca na straży granic RP	267
§ 3. Nielegalna migracja jako rodzaj przestępczości granicznej – dynamika i skala zjawiska	270
§ 4. Wybrane działania Straży Granicznej przeciwko nielegalnej migracji	275
§ 5. Zakończenie	277
Rozdział VIII. Prawo do nauki osób z autyzmem. Wymiar międzynarodowy i krajowy (<i>Sylvia Karowicz-Bienias, Maciej Oksztulski</i>)	279
§ 1. Wprowadzenie	279
§ 2. Czym jest autyzm	280

§ 3. Prawo do nauki osób z autyzmem w świetle standardów międzynarodowych	282
I. Traktaty powszechne	282
II. Standardy regionalne	285
1. System europejski	285
2. System amerykański	288
3. System afrykański	288
4. System azjatycki	289
5. System arabski	289
§ 4. Prawo do nauki osób z autyzmem w świetle uregulowań krajowych	290
I. Rzeczpospolita Polska	291
II. Stany Zjednoczone Ameryki	296
III. Wielka Brytania	298
IV. Węgry	298
V. Australia	300
VI. Kanada	302
VII. Dania	303
§ 5. Zakończenie	304
 Rozdział IX. Algorytmy i równość. Jak sztuczna inteligencja wpływa na prawa człowieka (Anna Drabarz)	
§ 1. Prawa człowieka w dobie sztucznej inteligencji – wprowadzenie	307
§ 2. Sztuczna inteligencja jako pole właściwości prawa równościowego	309
§ 3. Zagrożenia dla praw człowieka	313
§ 4. Jak ryzyko przekształcić w szansę?	319
§ 5. Zakończenie	323
 Rozdział X. Dostępność w świetle prawa międzynarodowego. Uwarunkowania rozwoju jednolitego rynku cyfrowego (Hanna Markiewicz, Przemysław Polański)	
§ 1. Wprowadzenie	325
§ 2. Pojęcie dostępności	326
§ 3. Dostępność w świetle prawa międzynarodowego publicznego	329
§ 4. Dostępność w świetle prawa europejskiego	333
§ 5. Uwarunkowania rozwoju jednolitego rynku cyfrowego	337
§ 6. Zakończenie	341
 Część IV. Międzynarodowe prawo karne i odpowiedzialność międzynarodowa	
Rozdział I. Sędziowski wymiar kary ze stanowiska międzynarodowych trybunałów karnych <i>ad hoc</i> (Bartłomiej Krzan)	
§ 1. Wprowadzenie	345

§ 2. Sędziowski wymiar kary	347
§ 3. Zestawienie statutowego z sędziowskim wymiarem kary	348
§ 5. Zakończenie	355
Rozdział II. Mechanizm uproszczonej procedury ekstradycyjnej	
(Lidia Brodowski)	357
§ 1. Wprowadzenie	357
§ 2. Uprozczone postępowanie ekstradycyjne w świetle regulacji traktatowych	359
§ 3. Przesłanki warunkujące możliwość stosowania uproszczonej procedury ekstradycyjnej	369
§ 4. Zakończenie	371
Rozdział III. Wydanie osoby w ramach ekstradycji na podstawie złożonego zapewnienia (gwarancji) przez państwo wzywające	
(Magdalena Makiela)	373
§ 1. Wprowadzenie	373
§ 2. <i>Aut dedere aut punire</i> – maksyma sformułowana przez H. Grocjusza w 1625 r.	375
§ 3. Przestępstwo ekstradycyjne	377
§ 4. Przeszkody ekstradycyjne – charakter przestępstwa jako przeszkoda wydania	377
§ 5. Zakaz wydawania własnych obywateli	378
§ 6. Zakaz ekstradycji z powodów proceduralnych – zasada <i>ne bis in idem</i>	379
§ 7. Gwarancja udzielona przez państwo wzywające jako przesłanka wydania w ramach ekstradycji	381
§ 8. Zakończenie	387
Rozdział IV. Pozycja państw afrykańskich wobec jurysdykcji Międzynarodowego Trybunału Karnego (Boubacar Sidi Diallo)	
§ 1. Wprowadzenie	389
§ 2. Przystąpienie państw afrykańskich do Statutu rzymskiego w sprawie MTK	391
§ 3. Zarzut dyskryminacyjnego ścigania wobec MTK	392
§ 4. Postrzeganie Statutu rzymskiego i międzynarodowego wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych przez państwa afrykańskie	395
§ 5. Zasada komplementarności a Międzynarodowy Trybunał Karny	396
§ 6. Zakończenie	398
Rozdział V. Realizacja dyrektywy wymiaru kary w orzecznictwie Międzynarodowego Trybunału Karnego (Anna Gerecka-Żołyńska)	
§ 1. Wprowadzenie	401

§ 2. Realizacja ekspresyjnego modelu wymiaru kary przez MTK	404
§ 3. Zasady współpracy państw z MTK w celu wykonania orzeczonej kary pozbawienia wolności	407
§ 4. Zakończenie	413

Część V. Międzynarodowe prawo lotnicze i kosmiczne

Rozdział I. Odpłatne przenoszenie uprawnień dotyczących czasów operacji w portach lotniczych (slotów) w świetle prawa międzynarodowego (Ksawery Garapich)	417
§ 1. Wprowadzenie	417
§ 2. Modele przyznawania uprawnień dotyczących czasów operacji w portach lotniczych	419
§ 3. Reguły przyznawania slotów w prawie międzynarodowym	421
I. Wytyczne IATA	421
II. Normy międzynarodowe oraz stanowisko Organizacji Międzynarodowego Lotnictwa Cywilnego (ICAO)	424
III. Przepisy unijne	426
§ 4. Zakończenie	429
Rozdział II. Zasada rejestracji obiektów kosmicznych w projekcie polskiego prawa kosmicznego na tle rozwiązań prawnomiędzynarodowych (Maciej Piotrowski)	433
§ 1. Wprowadzenie	433
§ 2. Jurysdykcja państwa jako następstwo suwerenności państwowej	434
§ 3. Zasada rejestracji obiektów kosmicznych w prawie międzynarodowym publicznym	435
§ 4. Zasada rejestracji obiektów kosmicznych w projekcie polskiego prawa kosmicznego	442
§ 5. Zakończenie	448

Część VI. Prawo międzynarodowe – varia

Rozdział I. Umieźdzynarodowienie sporu o model ochrony Puszczy Białowieskiej (Maciej Perkowski, Wojciech Zoń)	453
§ 1. Wprowadzenie	453
§ 2. Unikalność Puszczy Białowieskiej	454
§ 3. Formy ochrony Puszczy Białowieskiej	455
§ 4. Istota sporu o model ochrony Puszczy Białowieskiej	457
§ 5. Umieźdzynarodowienie sporu o model ochrony Puszczy Białowieskiej	462
§ 6. Zakończenie	465

Rozdział II. Immunitet misji dyplomatycznej w polskim porządku prawnym (<i>Michał Stępień</i>)	467
Rozdział III. Skuteczność prawa międzynarodowego w porządku prawnym Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (<i>Ben Sassi</i>)	479
§ 1. Wprowadzenie	479
§ 2. Konstytucyjne podstawy skuteczności prawa międzynarodowego ...	480
§ 3. Przegląd teorii piśmiennictwa	482
§ 4. Klauzule ustawowe oraz publikacja umowy międzynarodowej	483
§ 5. Transformacja i przemiany prawa	485
§ 6. Zakończenie	486
Rozdział IV. Wykorzystanie instytucji konsula honorowego w polskim prawie i praktyce jako uzupełniającego środka realizacji celów polityki zagranicznej (<i>Arkadiusz Waszkiewicz</i>)	489
§ 1. Wprowadzenie	489
§ 2. Konsul honorowy w praktyce polskiej po drugiej wojnie światowej	490
§ 3. Determinanty polityki zagranicznej	495
§ 4. Pojęcie celu w ujęciu teorii stosunków międzynarodowych	496
§ 5. Relacje między interesem narodowym a celem politycznym na podstawie dorobku anglosaskich filozofów realizmu politycznego	497
§ 6. Cele polskiej polityki zagranicznej	498
§ 7. Praktyka i wykorzystanie instytucji konsula honorowego w realizacji celów polityki zagranicznej	499
§ 8. Zakończenie	501
Rozdział V. Międzynarodowe prawo finansowe jako instrument globalizacji (<i>Rafał Rybicki</i>)	503
§ 1. Wprowadzenie, definicja MPF, definicja globalizacji	503
§ 2. Normy MPF i ich rodzaje	507
§ 3. Transnarodowe prawo finansowe na przykładzie FATCA	509
§ 4. Zakończenie	512
Indeks rzeczowy	515